

Warszawa, dnia 30 października 2015 roku

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

RR/pz/ml/em/070/42/2015(497/4276)

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 2.11.15
nr. 6422 podpis. [signature]

Pan**Bogdan Borusewicz****Marszałek Senatu****Rzeczypospolitej Polskiej***Szanowny Panie Marszałku*

Odpowiadając na oświadczenie senatora Grzegorza Biereckiego złożone wspólnie z innymi senatorami podczas 82. posiedzenia Senatu RP w dniu 1 października 2015 r. w związku z trudną sytuacją na rynkach rolnych, w tym producentów mleka, przekazane przy piśmie z dnia 12 października 2015 r. znak: BPS/043-82-3517/15, uprzejmie informuję, co następuje.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na uwadze trudną sytuację producentów mleka wynikającą zarówno z dekonunktury na rynku mleka oraz prognozowanych wysokich opłat z tytułu przekroczenia kwot mlecznych w ostatnim roku kwotowym, podnosił na forum UE zasadność odstąpienia od pobierania opłaty za przekroczenie kwot mlecznych w ostatnim roku kwotowym 2014/2015. Z takim wnioskiem Polska wystąpiła do Komisarza UE ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Daciana Ciolosa, pismem z dnia 28 sierpnia 2014 r. a wniosek w tej sprawie został ponownie podniesiony przez Polskę na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w październiku 2014 r.

Wobec braku poparcia dla przedmiotowego wniosku, Minister Rolnictwa kontynuował na forum Unii Europejskiej działania ukierunkowane na zmniejszenie opłat z tytułu przekroczenia kwot mlecznych. Od początku 2014 r. na forum UE prowadzona była dyskusja w zakresie dostosowania przez Komisję Europejską współczynników tłuszczowych mających wpływ na rozliczenie producentów mleka z przysługujących im kwot mlecznych. Dla podjęcia tej decyzji Komisja wymagała jednak kwalifikowanej większości na poziomie Rady UE, a porozumienie w tej sprawie, pomimo trwających prawie rok negocjacji z Komisją i państwami członkowskimi sprzeciwiającymi się takiemu rozwiązaniu z uwagi na niewykorzystywanie kwot mlecznych, nie zostało osiągnięte.

Mając na uwadze powyższe Polska wskazywała, że rozwiązaniem poprawiającym trudną sytuację producentów mleka mogłoby być umożliwienie dokonywania płatności w systemie ratalnym bez odsetek – w odniesieniu do opłat, które okażą się należne za przekroczenie kwot mlecznych w roku kwotowym 2014/2015. W wyniku działań i nacisków Polski Komisja Europejska, uwzględniając niskie ceny skupu mleka oraz trudności finansowe w sektorze mleka i związaną z tym konieczność zmniejszenia obciążeń finansowych dla producentów mleka, którzy muszą zapłacić opłatę z tytułu przekroczenia kwot mlecznych w ostatnim roku kwotowym 2014/2015, przyjęła rozporządzenie wykonawcze (UE) 2015/517 z dnia 26 marca 2015 r. zmieniające rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004 ustanawiające

szczególne zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz. Urz. UE L 82 z 27.03.2015, str.73), zgodnie z którym państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, że płatność należnej opłaty przez podmioty skupujące za rok kwotowy 2014/2015 odbywa się w trzech rocznych ratach bez odsetek. Pierwsza rata, stanowiąca co najmniej 1/3 całkowitej należnej kwoty, jest dokonywana do dnia 30 września 2015 r. Do dnia 30 września 2016 r. należy dokonać płatności co najmniej 2/3 należnej kwoty. Całkowita kwota musi zostać wpłacona do dnia 30 września 2017 r. Jednocześnie państwa członkowskie mają zapewnić, że producenci mleka są beneficjentami takiego programu ratalnego. Ustanowiony system płatności ratalnej bez odsetek wpisuje się w pomoc *de minimis* określoną rozporządzeniem Komisji nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r.

W związku z powyższym, Rada Ministrów w dniu 29 lipca 2015 r. przyjęła rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadania polegającego na rozkładaniu na raty opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015 (Dz. U. poz. 1105 oraz poz. 1507). Rozporządzenie weszło w życie w dniu 6 sierpnia 2015 r. Rozporządzenie ustanawia udzielenie pomocy o charakterze pomocy *de minimis* w rolnictwie z tytułu rozłożenia na nieoprocentowane raty wpłaty należnej opłaty od producentów mleka. Producenci mleka mogli w terminie od dnia 13 sierpnia 2015 r. do dnia 11 września 2015 r. składać wnioski o udzielenie ww. pomocy we właściwych oddziałach terenowych Agencji Rynku Rolnego. Według informacji ARR, wsparcie ratalne otrzymało ponad 30 tys. producentów mleka (prawie połowa ogółu producentów zobowiązanych do zapłaty opłaty z tytułu przekroczenia kwot mlecznych), a udział należnych opłat objętych systemem ratalnym w stosunku do opłat wynikających z decyzji w sprawie wysokości należnych opłat wyniósł prawie 90%.

Ponadto uprzejmie informuję, że w przypadku dostawców hurtowych, którzy nie mogą otrzymać pomocy *de minimis* w rolnictwie, Agencja może, na podstawie cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów, rozłożyć na raty opłaty za przekroczenie kwot indywidualnych przy zastosowaniu oprocentowania, które nie może być w stosunku rocznym niższe niż stopa dyskontowa stanowiąca stopę bazową ogłaszaną w komunikacie Komisji Europejskiej, powiększona o 1 punkt procentowy, tj. obecnie 2,76 % w stosunku rocznym. Wnioski w tej sprawie rolnicy mogą składać - zgodnie z informacją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opublikowaną w dniu 28 października 2015 r. na stronie internetowej Ministerstwa - w terminie od dnia 4 listopada 2015 r. do dnia 13 listopada 2015 r., do dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę dostawcy hurtowego.

Odnosząc się do kwestii związanej z wstrzymaniem egzekucji należności z tytułu nadprodukcji mleka oraz niewykonania obowiązków tzw. zazieleniania, uprzejmie informuję, że na podstawie art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 50, z późn. zm.), do egzekucji opłat wynikających z przekroczenia kwot mlecznych stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej. Na podstawie art. 36 ust. 6 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, upoważnionym do żądania wykonania, w drodze egzekucji administracyjnej, obowiązku wynikającego z decyzji w sprawie wysokości należnej opłaty jest podmiot skupujący wskazany w tej decyzji. Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie przysługują żadne uprawnienia w prowadzonym przez właściwe organy postępowaniu egzekucyjnym.

Ponadto uprzejmie informuję, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie obszarów uznawanych za obszary proekologiczne oraz warunków wspólnej realizacji praktyki utrzymania tych obszarów (Dz. U.

poz. 354), w Polsce jako obszar proekologiczny (EFA) można zadeklarować m.in. międzyplony, które zostały utworzone poprzez wysianie mieszanki składającej się co najmniej z dwóch gatunków roślin z następujących grup roślin uprawnych: zboża, oleiste, pastewne, bobowate drobnonasienne, bobowate grubonasienne, miododajne – z wyłączeniem mieszanki złożonej wyłącznie z gatunków zbóż. Mieszankę należało wysiać w terminie:

- od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia i utrzymywać co najmniej do dnia 1 października – w przypadku międzyplonu ścierniskowego albo
- od dnia 1 lipca do dnia 1 października i utrzymywać co najmniej do dnia 15 lutego – w przypadku międzyplonu ozimego.

Co do zasady, jeżeli rolnik nie może dotrzymać terminu, np. 20 sierpnia, może dokonać zmiany elementu EFA. Zmiany elementów proekologicznych są możliwe przy spełnieniu następujących warunków:

- (i) wyłącznie do wysokości odsetka powierzchni zadeklarowanej jako EFA we wniosku o przyznanie płatności na 2015 r. (np. jeśli beneficjent zadeklarował 5 proc. EFA, zmiana była możliwa do osiągnięcia 5 proc.);
- (ii) tylko w ramach działek będących w posiadaniu rolnika, zadeklarowanych przez niego we wniosku o przyznanie płatności za 2015 r.;
- (iii) zmiana może być dokonywana w zakresie wszystkich rodzajów elementów EFA.

Rolnik, który dokonał zmiany elementu proekologicznego, powinien zgodnie z art. 15 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 181 z 20.06.2014, str. 48), poinformować kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o tej zmianie, poprzez złożenie zmiany do wniosku o przyznanie płatności wraz z oświadczeniem o powierzchni obszarów proekologicznych. Złożenie ww. dokumentów spowoduje dostosowanie wniosku o przyznanie płatności do „faktycznej sytuacji” oraz nie będzie skutkowało nałożeniem kar administracyjnych związanych ze złożeniem zmiany po terminie lub brakiem realizacji praktyki utrzymania obszarów proekologicznych. Przedmiotowa zmiana może zostać złożona w każdym momencie od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji, chyba że organ powiadomił wcześniej beneficjenta o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub o jakichkolwiek niezgodnościach we wniosku o przyznanie płatności.

Ponadto, część rolników może posiadać w gospodarstwie więcej obszarów EFA niż wymagane 5% gruntów ornych. W takim przypadku, jeśli rolnik zadeklarował międzyplony ścierniskowe w celu wypełnienia tych 5%, ma on możliwość w przypadku kontroli na miejscu wskazania innych elementów EFA, które posiada w gospodarstwie. Możliwości takiej kompensacji sprzyja szeroki wachlarz elementów EFA zastosowany przez Polskę. W przypadku gdy rolnicy z powodu suszy nie mogli dokonać wysiewu międzyplonów ścierniskowych w terminie do dnia 20 sierpnia, bądź dokonali ww. wysiewu, natomiast z uwagi na trudne warunki meteorologiczne nie nastąpiły wschody międzyplonów, a rolnik nie posiadał innych elementów EFA, które mógłby wskazać podczas kontroli na miejscu, wówczas zachodziła przesłanka do potraktowania tej sytuacji jako siły wyższej. Rolnik, który nie mógł wypełnić zobowiązań związanych z utrzymaniem obszarów proekologicznych, w wyniku zaistnienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, w myśl przepisów UE, powinien być powiadomić kierownika biura powiatowego ARiMR o zaistnieniu takich

okoliczności w terminie 15 dni roboczych od dnia, w którym miał taką możliwość oraz złożyć dowody potwierdzające ich wystąpienie. Dowodem potwierdzającym wystąpienie siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności, mogło być na podstawie art. 75 § 1 Kpa wszystko, co przyczyniło się do wyjaśnienia sprawy, a nie było sprzeczne z prawem.

W przypadku potwierdzenia przez kierownika biura powiatowego ARiM, wystąpienia siły wyższej (każdy przypadek jest rozpatrywany indywidualnie), nie stosuje się kar administracyjnych z tytułu zaniechania realizacji praktyki utrzymania obszarów proekologicznych. Co do zasady ustalenie czy dana sytuacja jest siłą wyższą czy nie, zależy od tego w jakich konkretnych okolicznościach doszło do danego zdarzenia, a więc czy w tych okolicznościach to zdarzenie było nadzwyczajne i nieprzewidywalne i których następstw nie można było uniknąć mimo zachowania należytej staranności.

Odnosząc się do pytania dotyczącego wcześniejszej wypłaty płatności bezpośrednich pragnę poinformować, że w celu złagodzenia niekorzystnych skutków suszy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął działania umożliwiające wypłatę w 2015 r. zaliczek na poczet płatności bezpośrednich. Zaliczki wypłacane są od dnia 16 października br. (początkowy termin wypłat wynikający z przepisów UE) do dnia 30 listopada 2015 r., w wysokości odpowiadającej 50% należnych kwot z tytułu: jednolitej płatności obszarowej, płatności dodatkowej, płatności do roślin wysokobiałkowych oraz płatności do owoców miękkich. Zaliczki przyznawane są z urzędu (nie jest potrzebny dodatkowy wniosek), na terytorium całego kraju. Ponadto są wypłacane rolnikom, którzy nie zostali objęci kontrolami na miejscu i do których nie mają zastosowania zmniejszenia, wykluczenia i inne kary administracyjne oraz odliczenia, o których mowa w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. poz. 308, z późn. zm.).

Biorąc pod uwagę stawki wyżej wymienionych form wsparcia, płatności zaliczkowe w kampanii 2015 r. wyniosą:

- 1) 226,85 zł/ha w przypadku jednolitej płatności obszarowej,
- 2) 85,86 zł/ha w przypadku płatności dodatkowej,
- 3) 211 zł/ha w przypadku płatności do roślin wysokobiałkowych oraz
- 4) 459,52 zł/ha w przypadku owoców miękkich (truskawek i malin).

Według stanu na dzień 26 października br. zaliczki otrzymało blisko pół miliona rolników, a wypłacona kwota wynosi ok. 860 mln zł. Jednocześnie należy wyjaśnić, że poza zaliczkami od 16 października br. realizowane są płatności ONW i płatności rolnośrodowiskowe. Do dnia 26 października 2015 r. w ramach tych dwóch płatności wypłacono 53 mln zł.

W kwestii rozważenia propozycji, aby mleczarnie, jako beneficjenci zwiększenia produkcji mleka pokryły koszty opłat za nadprodukcję lub ich część, uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisami unijnymi obowiązek zapłaty opłaty z tytułu przekroczenia kwoty mlecznej spoczywa na producencie mleka. Zgodnie z art. 78 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. *ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)* [Dz. Urz. UE L 299 z 16.11.2007, str. 1, z późn. zm.], za opłatę z tytułu nadwyżek wynikającą z przekroczenia kwoty krajowej, co stwierdzono na szczeblu krajowym, oddzielnie dla dostaw i dla sprzedaży bezpośredniej, państwa członkowskie odpowiadają przed Wspólnotą, i w okresie między dniem 16 października a dniem 30 listopada po upływie danego dwunastomiesięcznego okresu wpłacają ją, w 99 % należnej sumy, do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG). Na podstawie art.

79 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 opłata z tytułu nadwyżek zostaje w całości rozdzielona pomiędzy producentów, którzy przyczynili się do przekroczenia.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że z uwagi na trudną sytuację na rynkach rolnych, w tym w szczególności w sektorze mleka i przetworów mlecznych, Komisja Europejska podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 7 września 2015 r. ogłosiła pakiet środków w kwocie 500 mln euro z przeznaczeniem na zwalczanie zakłóceń rynkowych oraz trudności, których obecnie doświadczają rolnicy. Wobec powyższego, w dniu 17 października 2015 r. weszło w życie rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1853 z dnia 15 października 2015 r. ustanawiające tymczasową nadzwyczajną pomoc dla rolników w sektorach hodowlanych (Dz. Urz. UE L 271 z 16.10.2015, str. 25). Na podstawie cytowanego rozporządzenia udostępniona została dla rolników pomoc unijna w kwocie 420 mln euro. Polska otrzymała kwotę 28 976 973 euro. Dokonując alokacji ww. środków dla Polski, Komisja Europejska uwzględniła również – poza poziomem kwot mlecznych w roku kwotowym 2014/2015 czy spadkiem cen – m.in. również skutki suszy, o co zabiegała Polska. Zgodnie z ww. rozporządzeniem wsparcie zostanie wypłacane najpóźniej do dnia 30 czerwca 2016 r.

Uprzejmie informuję, że obecnie w resorcie rolnictwa trwają prace nad ustaleniem kryteriów podziału unijnej pomocy wśród producentów mleka.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Z poważaniem
Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKREJARZ STANU
Tadeusz Nalewajko

